

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta (HE 231/2020 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):

- erityisasiantuntija Joni Rehunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- toiminnanjohtaja Aki Villman, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Kansaneläkelaitos
- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- KT Kuntatyönantajat
- STTK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain voimassaoloa siten, että se olisi voimassa 31.3.2021 saakka.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi väliaikaisia muutoksia, joiden tavoitteena on yksinkertaistaa eräissä tilanteissa työttömyysturvan säännöksiä ja näin keventää etuushakemuksen käsittelyn edellyttämää työmäärää. Ehdotettavat muutokset koskevat eräitä työttömyysetuuden sovitteilanteita ja työttömyysetuuden maksamista ilman päätöstä. Työttömyysetuutta voitaisiin väliaikaisesti edelleen maksaa hakemuksen perusteella enakkona enintään kuudelta kuukaudelta.

Valiokunnan mietintö StVM 37/2020 vp

Lisäksi esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti jatkettavaksi työttömyysetuuden sovittelun korotettua suojaosaa eli sitä osuutta ansioista, jota ei huomioida maksettaessa soviteltua työttömyysetuutta. Samoin ehdotetaan jatkettavan väliaikaista poikkeusta liikkuvuusavustuksen kokoaika-työn työmatkaa koskevaan avustuksen edellytykseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 täydentävään talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain voimassaoloa edelleen 31.3.2021 saakka. Kyseisen lain voimassaoloa on jatkettu jo kertaalleen lokakuun 2020 lopusta joulukuun 2020 loppuun (EV 120/2020 vp, L 725/2020).

Laissa säädetään työttömyysetuuden sovittelua ja työttömyysetuuden maksamista ilman päätöstä koskevista poikkeuksista, joiden tarkoituksena on sujuvoittaa etuushakemusten käsittelyä. Lisäksi laissa säädetään työttömyysetuuden niin sanotun suojaosan korotuksesta sekä liikkuvuusavustuksen ehtojen muutoksista, joiden tavoitteena on tukea työn vastaanottamista ja työvoiman alueellista liikkuvuutta.

Hallituksen esityksestä mainituista syistä sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää väliaikaisten säännösten voimassa olon jatkamista perusteltuna covid-19-epidemian aiheuttamissa poikkeuksellisissa oloissa ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunta on väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annettuun lakiin tehtyjä muutoksia käsitellessään (StVM 12/2020 vp) korostanut erityisesti suojaosan korotuksen ja liikkuvuusavustuksen ehtojen muuttamisen vaikutusten seuraamista ja arvioimista. Valiokunta pitää edelleen tärkeänä, että tehtyjen väliaikaisten poikkeusten vaikutukset selvitetään.

Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että jatkettavaksi ehdotetut työttömyysturvalain poikkeukset koskevat myös Ahvenanmaata.

Valiokunta toteaa, että työttömyysturvalakiin lailla 214/2020 (HE 38/2020 vp, StVM 5/2020 vp, EV 32/2020 vp) tehtyjä vuoden 2020 loppuun asti voimassa olevia poikkeuksia niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen ei ehdoteta jatkettaviksi. Kyseiset poikkeukset koskevat muun muassa etuuden maksamista omavastuujalta, 13 viikon työssäoloa ja työttömyyspäivärahan enimmäisajan jatkamista. Valiokunta korostaa, että viestinnässä on kiinnitettävä erityistä huomiota eri poikkeussäännösten voimassaoloaikoihin.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Valiokunnan mietintö StVM 37/2020 vp

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 231/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 26.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Heidi Viljanen sd
jäsen Sofia Virta vihr
varajäsen Katja Hänninen vas
varajäsen Pia Kauma kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen